

परदेशामध्ये घेलेला । [पैपकीय उपचारावर
आणि भारतगटे विंहाळी कडून घेलेलेचा
उपचारावर कोल्हे पैपकीय अवधी पुढी नी
करण्याबाबत मार्ग यात तरे]

महाराष्ट्र शासन

राजनिक आरोग्य विभाग,

निर्णय नं. ४०८४/प्र१५७/सीजार -१५६/३ रोम्य.१,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २९ एप्रिल, १९८६

मि. नी. य.

भारताबाबत बाल घेलेल्या उपचाराखदक्ष कोषत्याही उपचारीला कोणारीही प्रतीपूर्ती देण्यात येत नाही. विविध प्रकरणामध्ये असी प्रतिपूर्ती देण्यात पावी किंवा केळे डा प्रश्न ऐला काढी काळ शासनाच्या विधारातीन होता. भारत सरकारने या संबंधात विडित केली मार्गदर्शक तत्वे विवारात घेऊन, गांतंत्र यादारे गता निवेदा केत आहे की, परदेशातील पैपकीय उपचाराची प्रतिपूर्ती व त्याच्यामधी संबंधित बाबी यासाठीच्या प्रकरणावर बाबीचा ही करतान. पुढील मार्गदर्शक तत्वात झुकाव करण्यात यावा ।

[एक] निमुक्तार परदेशात घेलेल्या पैपकीय उपचारावरील अवधी प्रतिपूर्ती देण्यात येऊ नये.

[दोन] हे मध्ये जे अपाप व्यापक प्रभाणात प्रय ता आलेले नसलील आणि प्र रेहे उपचार आवश्यक नसला-न्या आहे । ज्यामध्ये शासकीय कांगडा-र्याची, डॉ बटरी सलल्यावसन त्या या स्थानाच्या अवधिने उपचारासाठी परदेशात जाण्याची इच्छा असेहा अपवादालागक प्र र्णामध्ये, त्यात यापुढे दिलेल्या निं निमुक्तार स्थापन करण्याच्या वैधकीय महावाने असी प्रकरणे गोऱ्य ठरफली, तर हीपालक, आरोग्य नेता, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यानी प्रतिपूर्ती देण्यासाठेपैकी प्राधिकार पावेत. परहु, भारतात मुंबईतील बोर्ड होमिटोल येथे असे उपचार घेले जल्ली तर जितका खर्च आला असला गितका खर्च इतकी ही प्रतिपूर्ती मर्यादित ठेवण्यात यावी. ज्ञान प्रकरणामध्ये, विमान-गाड्याच्या प्रतिपूर्तींचा प्रश्न ग्रीष्मवारामधी विधारात घेण्यात येऊ नये.

[तीन] जहां आधारावरील उपचारासाठी अपाप भारतामध्ये गर्भांतील उपचार झालेल्या नाहीत असे आधार । गूळ लैवालक, आरोग्य नेता, मुंबई यानी निविषत केलेले आणि जे परदेशातील उपचारासाठी व परील [चौन] मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे नीतरच्या प्रतिपूर्ती लाठी विधारात वीत पावेत ते.. आजार लाळी नमूद ऐले आहेत ।

(१) मृतदेह, मुत्रांडिड प्रतिरोपण श. / क्रिया [कॅलेंक्वर फिल्म द्राम्सप्लॉन्ट].

(२) ज्याच्यावर परदेशात होय उपचार श. / क्रिया [बायपास टज्जरी] झालेली गा. अगा राणीच्या बाबांनी पुन्हा रक्तांयुक्ती भावांकिया राजे, [रोलिंग्सुनरायझ इन]

अनाध्याखेरीच कोणत्याहो बाबतीत ती तत्ये विशिष्ट करण्याचा विवार करण्यात घेऊ नये.

५. परदेशाभ्यामध्ये "कलेल्या वैष्णवीय उपचारांबाबत आणि वरिएटी ५ मध्ये कर्माक्षिळेल्या" विशेष ग्रन्थांच्याद्या द्वारे करावणाऱ्या उपचारांबाबत प्रतिपुस्ती मिळणारांबाबतची जी प्रवृत्त बित प्रकरणे भातवाच्यां विवारार्थ ५ जानेवारी १९८५ रोजी किंवा त्यानंतर ताद्वारे करण्यात अगेली उत्तमील झापिं त्या नियमानुसार ज्याच्या बाबत अंतिम नर्णय झालेला नसेल ती प्रकरणे या मांदर्दीक तरवानुसार विनियमित करण्यात येतील.

६. हे आदेश विभागाच्या उनौपचारिक संदर्भ मुनीरक-तीआर-२३१/८५/सत्क्षीआर-५, दिनांक १० रुग्नि १९८५ अन्वये त्या विभागाच्या तत्वातीले काढण्यात घेऊ आणेल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल योद्या आंदेशानुसार व नावाने,

[तही] जौ. ए. तिरोडकर,
उप विषेष,
महारा. इ. शातन.

[३] अस्तिय मज्जा प्रतिरोपण [धोन में] द्वास्तपलैन्ट].
 [४] अति निकट दृष्टिता[मापौपिया] विकार अतणा-या
 स्तणीया शल्वक्रिये द्वारा दृष्टि पुर्यार.
 [५] जटिल नैल-दृष्टिय-स्थिति [साधनोट-हार्ट-लैगन] आवृण
 दृष्टियविकार पौ डित नष्टजात गर्म.

<p>१. : [एक] वरील परिघेद १[दोन] मधील पूर्वक नियत वैष्णवीय मैडल संचालक, आरोग्य लेवा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई याच्या अप्प्यांसोखाली त्यापन घरण्यात ठेवल व त्यामध्ये पुढील तदस्थिराचा समावेश असेही :-</p> <p>[दोन] अतिरिक्त संचालक, आरोग्य लेवा[कुटुंब कांथाण, मातारा खालक याचे आरोग्य आणि शाब्दिकील मुलांचे आरोग्य], मुंबई तदस्य</p> <p>[दोन] संचालक, वैष्णवीय विषयां व त्योपन, " तदस्य</p> <p>महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.</p> <p>[तीन] वरिष्ठतम प्राध्यापक, औषधी-काशास्त्र "</p> <p>गैंट, मुंबई, महाराष्ट्रालय, मुंबई.</p> <p>[चार] वरिष्ठतम प्राध्यापक, शल्य वि-कृत्साशास्त्र, "</p> <p>गैंट वैष्णव महाराष्ट्रालय, मुंबई.</p>
--

५ तिपूतीतांत्री करावयाच्या मागण्या विभाग प्रमुखांसार्पत/प्रशासनिक विभागामार्पत कराऱ्यात घेतील आणि हे प्रमुख असा तर्व मागण्या मैडब्लूफडे पाठ्यतील. मंडळ प्रतिपूतीची तमक्षीयता व सर्वदा पासैवधारा विनिर्दिष्ट रिसारथी करौन. तेवढीन उपवार मारतामध्ये उपलब्ध नवल्याचे आणि आजार घरौल परीघेद १[तीन] खालौल आजारातात्री घेत असल्याचे देखील मैडब्लूने प्रभाण्या केले पाठ्याहेच, तेहातक, आरोग्य तेपा, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यासे प्रमाणसत्र पृष्ठी किंवा करने ते प्रकरण ज्यामै मैडब्लूडे पाठ्यकै अलेल त्यां तंदूपित प्रशासनिक विभाग ०३/विभाग प्रमुखांकडे प्राठ्यतील.

[द्वौन] भारत सरकारव्या ज्या कर्मचाऱ्यांवी प्रश्नावे राज्य गोडाकडे पाठ्यपाठ्याता घेतील त्याच्या भाष्टीत लंगालक, आरोग्य नेवा, महाराष्ट्र राज्य, मुक्क्य यानी प्रगाण्डी पृष्ठा किंत कसम ते पुढील कायदाहीताढी लंगालक, आरोग्य नेवा, फिली याच्याकडे प्राथमिक्यात यावे.

3. मुख्य लैपील बास्के हॉस्पिटलमध्ये जागरूक डॉक्टरील ३५ वार्ताताती खर्चाची को अनुसूची वेळोदेशी क्रमलात अलेल ती क्षर्ची अनुत्तमी इलिपूतीच्या प्रयोजनार्थ स्वीकारण्यात येणार.

४. यात पुरे नमूद केल्या ज्या विशिष्ट उपचाराच्या तंत्रधात परदेशातील उपचार मिळण्यासाठी सर्वसाधारणपणे विनेती-वजा अर्ज करण्यात येतात आणि ज्यासाठी राज्य ग्रातनाच्या समाजातील उपचाराच्या सोषी अवाप देवील अपुऱ्या भाडेत रपा विशिष्टोपचाराच्या बाबतीत गातन घाढारे, राज्य गातकीय कर्त्तव्याना खालील परिच्छेद ५ मध्ये यादी विलेल्या समाजालयामधील १५०००टोपचार नेव्हेह नाम करने घेण्याची परवानगी देत आहे. अशा प्रकरणीमध्ये, महाराष्ट्र राज्य नेव्हावैधानीम तहाच्या नियम, १९६१ पाचे उपचार ठारीका करा, या नियमीला (समाजालयामध्ये) उपचार

क्षेत्रात जाने ग्राहीत तथा सम्मालयाने आकारलेल्या संपूर्ण खर्चाची प्रतिपूर्ती क्षेत्रात याची, मात्र यात प्रधात खर्चाचा अपवाद झोल.

५. वरोः परिचेद इ मध्ये पूर्वकल्यना केल्यापुण्यांने, मुठील तेथा भारतातील विशिष्टोपचारांची तोप अलेल्या तेथा महणून तमजःपात आवेल्या आहेत :-

(अ) हृदय उपभार्य शस्त्रग्रिह्याः :- [Bye-Pass Coronary Surgery]

[संक] सदर्म रेल्पेज, हेड क्वार्टर्स हॉस्पिटल, पेराम्बूर, मुंबई.

[दोन] विश्वन मेडिकल कॉलेज ऑफ हॉस्पिटल, बेलौर.

[तीन] के. ई. एम. सम्मालय, मुंबई.

[चार] जसलोक हॉस्पिटल, मुंबई.

[पाच] बोम्बे हॉस्पिटल, मुंबई.

[तहाची] कस्तुरबा हॉस्पिटल, भोपाल.

[तात] श्री. वित्तार्दि तिस्तना इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल तायन्त्रेत ऑफ हॉस्पिटल, विवेदगम.

(ब) मुश्किल प्रतिरोध :- (Kidney Transplantation)

[संक] विश्वन मेडिकल कॉलेज ऑफ हॉस्पिटल, बेलौर.

[दोन] जॉन इथनडया इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल तायन्त्रेत, नवी दिल्ली.

[तीन] पोस्ट ग्रेजुएट इन्स्टिट्यूट, अंड्यार, मुंबई.

[चार] जसलोक हॉस्पिटल, मुंबई.

(क) रक्तांयुक्तिरोग :- (Blood Cancer)

[संक] टाटा मेमोरियल हॉस्पिटल, मुंबई.

[दोन] केन्टर इन्स्टिट्यूट, अंड्यार, मुंबई.

(क) हृदय-नात्रांगियेची राग प्रकरण :- (Heart Surgery Cases)

[संक] सदर्म रेल्पेज, हेड क्वार्टर्स हॉस्पिटल, पेराम्बूर, मुंबई.

[दोन] विश्वन मेडिकल कॉलेज ऑफ हॉस्पिटल, बेलौर.

[तीन] के. ई. एम. सम्मालय, मुंबई.

[चार] जॉन इन्डिया इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल तायन्त्रेत, नवी दिल्ली.

[पाच] बोम्बे हॉस्पिटल, मुंबई.

[तहाची] श्री. वित्तार्दि तिस्तना इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल तायन्त्रेत ऑफ हॉस्पिटल, विवेदगम.

[तात] पोस्ट ग्रेजुएट इन्स्टिट्यूट, वैडिगढ.

[थाच] एन. एन. के. एम. हॉस्पिटल, कलकत्ता.

[चाचा] कस्तुरबा हॉस्पिटल, भोपाल.

[अ. टा] वाडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ नायिंगांजी, मुंबई.

६. शाताळा आणखी ग्राम निधेश घेत आहे की, उस्तुत मार्गिर्वाक तत्त्वे शाया करण्याबाबत विशिष्ट सूट देण्यात शाताळा ने विशिष्टांगूर्धक मरम्यता दिलोली